

Intervention program in nightlife,
leisure and socialization venues to raise awareness
and prevent GBV behaviours – including LGBTIphobia –
linked to sexual violence and substance use

EL CAMÍ CAP A ENTORNS NOCTURNS MÉS SEGURS I INCLUSIUS.

Recomanacions de política del projecte CRISSCROSS

Febrer
2025

Aquest document ha estat redactat per la Universitat de Sevilla (US) com a part del consorci que implementa el projecte CRISSCROSS - Programa d'intervenció en l'oci nocturn, el lleure i els espais de socialització per sensibilitzar i prevenir els comportaments de violència de gènere, inclosa l'LGTBIfòbia, vinculats a la violència sexual i el consum de drogues (ref: 10109670). Aquest informe s'ha elaborat en el marc de les activitats implementades en el marc del *Work Package 4 (WP4) – Program Evaluation* dirigit per la US.

Organitzacions sòcies del consorci

Associació Benestar i Desenvolupament - ABD (Barcelona, Espanya) – Coordinació del projecte
Kosmicare (Porto, Portugal)
Universitat de Sevilla – US (Sevilla, Espanya)
Fondazione ACRA (Milà, Itàlia)
COOPERATIVA LOTTA CONTRO L'EMARGINAZIONE ONLUS (Milà, Itàlia)
4motion - education for social change (Luxemburg, Luxemburg)
Health Service Executive - HSE (Dublín, Irlanda)

Trobareu més informació a la pàgina web:
CRISSCROSS ©, 2024

Autoria de la publicació

Isabel María Herrera Sánchez
Virginia Sánchez Jiménez
María Luisa Rodríguez de Arriba
Luisa Fernanda Herrera Solarte

L'equip de CRISSCROSS

Lara Rot Pla, Mireia Munté Martín, Teresa Peset Segador, Ismael Fernández López, Jordi Navarro López, d'ABD
Michele Spreafico, Michele Curami, Alida La Paglia, Mattia Granetto, Lucia Maggioni, Greta Pellegrino, d'ACRA
Cecilia Gaboardi, Rita Gallizzi, Tiziana Bianchini de LA COOPERATIVA LOTTA CONTRO L'EMARGINAZIONE.
Cristiana Vale Pires, Helena Valente, Bruna Viático, Joana Castro de Kosmicare
Alex Loverre, Sam Ferreira, Lynn Hautus, Carlos Paulos, Adriana Pinho, de 4motion
María Otero Vázquez, Nicola Corrigan, Nicki Killeen, Ruth Armstrong de l'HSE

Disseny gràfic i maquetació: Referencias Cruzadas

Totes les persones responsables de l'autoria agraeixen als agents locals el suport en la implementació de programes pilot i en la difusió d'activitats, les quals han contribuït al desenvolupament d'aquestes recomanacions de política.

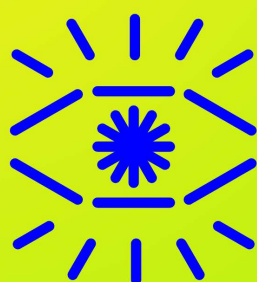
Format de citació recomanat: Herrera-Sánchez, I.M., Sánchez-Jiménez, V., Rodríguez-de Arriba, M.L., Herrera-Solarte, L.F., & l'equip CRISSCROSS (2025). El camí cap a entorns nocturns més segurs i inclusius. Recomanacions de política del projecte CRISSCROSS. Deliverable D.4.3, projecte CRISSCROSS

Autora per a la correspondència: iherrera@us.es

Aquest informe ha estat cofinançat per la Prevenció Primària CERV-2022-DAPHNE de la Unió Europea.
Els continguts d'aquest informe representen les opinions de les persones que han participat en l'autoria i és responsabilitat exclusivament seva. La Comissió Europea no assumeix cap responsabilitat per l'ús que es pugui fer de la informació que conté.

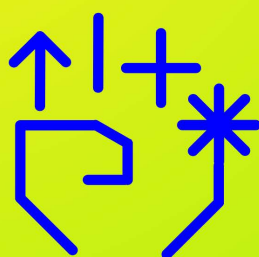
TAULA DE CONTINGUT

1. Introducció.....	4
2. Context i fonaments.....	6
2.1. Context	7
2.2. Fonaments teòrics del projecte CRISSCROSS	9
3. Recomanacions estratègiques per a la formulació de polítiques i plans d'acció	13
3.1. Prevenció i sensibilització	14
3.2. Formació i capacitació	15
3.3. Intervencions organitzatives i estructurals	16
3.4. Coordinació multisectorial	17
4. Factors clau per a la implementació i la sostenibilitat	19
5. Conclusions	23
6. Bibliografia.....	25

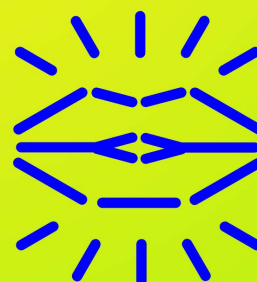
REcognize

CR|SS
CR*SS

REclaim

CR|SS
CR*SS

REact

CR|SS
CR*SS

1) INTRODUCCIÓ

El projecte CRISSCROSS és una iniciativa ampla, basada en l'evidència, que aborda les interseccions entre la violència de gènere, inclòs l'assetjament sexual, les actituds antiLGTBIQA+ i els riscos associats al consum de substàncies¹ en l'oci nocturn i en altres espais de socialització i oci. Aquests entorns, concebuts com a llocs d'interacció social i entreteniment, també reflecteixen i reproduïxen desigualtats estructurals i contribueixen a la normalització de les dinàmiques de violència i risc, incloses les relacionades amb el gènere i la sexualitat. Transformar-los en espais més segurs, inclusius i respectuosos, especialment per a persones i grups socials en situació de vulnerabilitat o de major risc, requereix intervencions específiques i sostenibles adaptades a les necessitats locals.

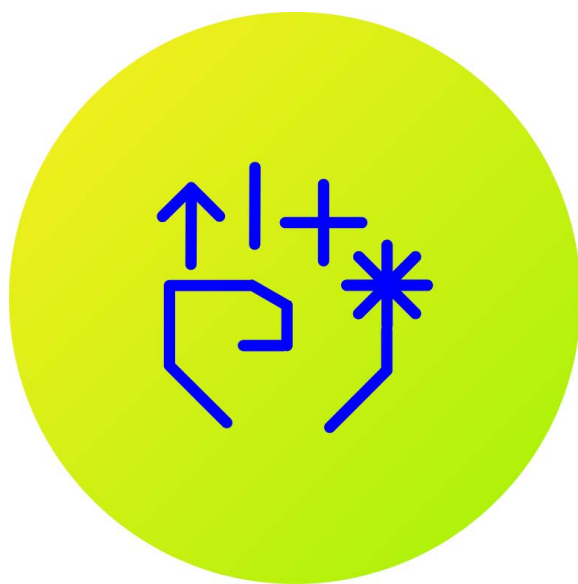
El projecte està basat en un enfocament participatiu i inclusiu i utilitza el Behaviour Change Wheel Model (BCW) (Mitchie et al., 2014) per dissenyar intervencions adaptades a les necessitats locals, combinant la sensibilització, la formació i la millora dels espais d'oci. El BCW és un marc que està dissenyat per facilitar el canvi de comportament, i que se centra en tres elements: capacitat, oportunitat i motivació. Utilitza estratègies, com ara l'educació, la persuasió i la reestructuració ambiental, per influir en aquests factors mitjançant intervencions selectives, cosa que el fa adaptable a diversos contextos locals. A més, el projecte integra models d'intervenció dirigits a persones que presencien incidències (Latané & Darley, 1972; Quigg et al., 2024) per empoderar a les persones joves en contextos d'oci nocturn per identificar i intervenir en situacions de risc, de manera que es promou la responsabilitat compartida i la prevenció proactiva de la violència. Té una caràcter transnacional que està basada en l'evidència per promoure un canvi substancial en aquests entorns, fet que assegura la sostenibilitat i escalabilitat de les accions en l'àmbit europeu mitjançant el disseny, la implementació i la priorització de la igualtat, la seguretat i el benestar col·lectiu.

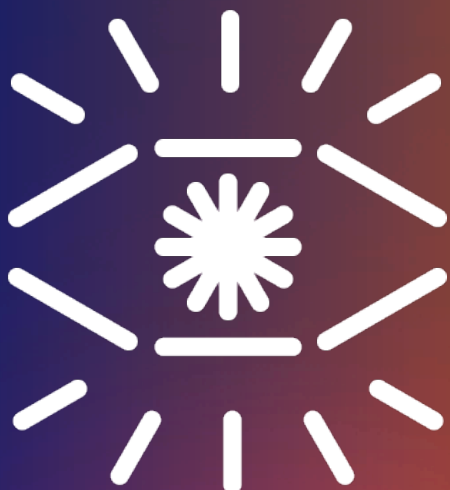
Aquest informe busca proporcionar un marc estratègic per al disseny i la implementació de polítiques públiques basades en els aprenentatges i resultats obtinguts de les intervencions locals realitzades en festivals, festes nocturnes, espais públics, zones d'oci nocturn i altres entorns educatius en ciutats de cinc països europeus: Sant Cugat (Espanya); Lisboa, Viana do Castelo, Porto i Crato (Portugal); Milà (Itàlia), Dublín (Irlanda) i Luxemburg (Luxemburg). Aquestes intervencions han permès identificar tant les necessitats específiques de l'entorn com les millors pràctiques de prevenció, sensibilització i resposta a la violència en entorns d'oci nocturn.

El desenvolupament d'aquestes recomanacions de política es basa en una anàlisi i valoració de les experiències recollides en el marc del projecte CRISSCROSS, així com en evidències científiques i metodologies contrastades de l'avaluació i la implementació d'intervencions socials. Aquestes metodologies subratllen la importància d'integrar processos d'avaluació contínua de manera que es fomenta la participació activa de diversos agents i la sostenibilitat a llarg termini de les iniciatives.

1. Al llarg d'aquest document, «consum de substàncies» es refereix al consum d'alcohol i de drogues.

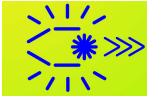
Aquest informe pretén dotar d'informació a les persones responsables de l'elaboració de polítiques, les organitzacions no governamentals, les professionals de l'oci nocturn i altres agents clau. El seu propòsit és proporcionar directrius clares i basades en l'evidència per promoure entorns d'oci nocturn més segurs i inclusius, i així contribuir a la prevenció de la violència i al desenvolupament d'una cultura de cures col·lectiva i de corresponsabilitat. Això abasta la transformació estructural d'aquests entorns en espais que promoguin el respecte, l'equitat i la seguretat, i que tot plegat reforcin el benestar col·lectiu.

2) Context i fonaments

Recomanacions de
política del projecte
CRISSCROSS

2.1) CONTEXT

Els espais d'oci nocturn són entorns on convergeixen dinàmiques socials, culturals i de consum. Si no s'aborden adequadament, aquestes dinàmiques poden conduir a la perpetuació de la violència de gènere, inclosa la violència sexual, les actituds antiLGTBIQA+ i els problemes relacionats amb el consum de begudes alcohòliques i drogues.

D'acord amb una anàlisi de necessitats i identificació de bones pràctiques (Pires et al., 2023), juntament amb treballs de revisió científica (Button et al., 2024; Quigg et al., 2020), el projecte CRISSROSS ha identificat reptes clau i àrees prioritàries que guien la formulació de polítiques públiques i la implementació d'estratègies preventives en contextos d'oci nocturn. Aquests avenços posen l'accent en la necessitat d'abordar tant els factors individuals com els estructurals que perpetuen la violència de gènere, les actituds antiLGTBIQA+ i els riscos per a la salut i socials associats al consum de substàncies.

Normalització de la violència i la discriminació

- La violència de gènere i les actituds antiLGTBIQA+ són fenòmens recurrents que sovint passen desapercebuts a causa de la seva normalització en contextos d'oci nocturn. Les normes i expectatives socials en aquests contextos contribueixen a legitimar i normalitzar actituds i accions que d'altra manera serien inacceptables. Es manifesten de diverses formes, des de l'assetjament verbal i físic fins a l'exclusió social i simbòlica —formes subtils, indirectes o no explícites de marginació o exclusió—. Això reforça els patrons discriminatoris i l'exclusió.
- Una cultura del silenci i l'acceptació de l'assetjament vist com a «normal» dificulten el reconeixement i la denúncia de la violència en l'oci nocturn. A moltes persones, especialment als homes cis, els costa identificar comportaments violents o reconèixer el seu rol en situacions d'assetjament.
- Aquestes formes de violència no són fenòmens aïllats, sinó que estan profundament arrelades en les dinàmiques de poder, les desigualtats estructurals i la cultura de l'oci nocturn. Tot i que abans es pretenia que l'oci nocturn fos inclusiu, s'ha anat tendint cada vegada més cap a l'exclusió, l'estigmatització per raó de gènere i l'ampliació de les desigualtats estructurals. Segons Measham (2002), les expectatives socials i les normes al voltant del gènere influeixen en aquestes dinàmiques, en particular a través del consum de drogues en espais d'oci. Tot i que sovint es perceben com a llocs de llibertat i diversió, aquests espais reforcen les jerarquies socials i de gènere, fet que afecta de manera desproporcionada als grups vulnerables.

- La cultura de la sexualització, que es caracteritza per l'objectivació, les expectatives de gènere en relació amb el comportament i l'aspecte físic i la normalització de l'assetjament —exacerbada per l'exclusió simbòlica i la manca de polítiques preventives eficaces— reforça les dinàmiques que legitimen la violència i la fan més difícil de reconèixer.

Interacció entre consum de substàncies i violència

- Els episodis de consum excessiu d'alcohol (*binge drinking*) i el consum de drogues en contexts d'oci nocturn poden propiciar o servir com a excuses per a la violència de gènere. Els estereotips de gènere sovint mostren a les dones, especialment a les dones més joves, com a sexualment disponibles quan consumeixen alcohol o drogues. De la mateixa manera, les eleccions pel que fa a la roba i l'aparença en aquests entorns poden ser malinterpretades com a senyals de consentiment. Aquestes percepcions nocives creen ambigüitat i difuminen les línies de mutualitat i consentiment. A més, la desinhibició i l'augment de la vulnerabilitat química es poden aprofitar com a oportunitats per a cometre actes violents.
- La combinació de consum de substàncies i mesures de seguretat inadequades augmenta la vulnerabilitat en contexts d'oci nocturn, especialment en espais no regulats o mal gestionats, com ara raves il·legals o festes domèstiques, on sovint no hi ha protocols de seguretat. Això posa de manifest que es necessiten mesures de reducció de danys que incloguin la formació de personal, la detecció precoç de riscos i protocols de resposta eficaços, en lloc de confiar únicament en un major control o vigilància, la qual cosa pot fomentar involuntàriament pràctiques insegures.
- El consum de substàncies, juntament amb la manca de mesures de seguretat, pot crear entorns on les persones sota l'efecte d'alcohol i/o drogues, en lloc d'enfrontar-se simplement a les conseqüències de les decisions personals, poden convertir-se en l'objectiu d'actes de violència o explotació. L'alteració del nivell de consciència fa que augmenti la vulnerabilitat envers les conductes abusives.
- La manca d'informació accessible i d'eines de reducció de danys (per exemple, kits de consum més segurs, alcoholímetres) agreuja els riscos relacionats amb les drogues en els espais d'oci nocturn. Això limita l'adopció de pràctiques més segures de consum de substàncies, les cures entre iguals i la detecció precoç i proactiva de crisis i situacions violentes per part de les persones que presencien incidències. A mesura que l'ús de substàncies com la ketamina es generalitza entre els grups de persones usuàries menys informades, l'adaptació d'estratègies de reducció de danys a les tendències canviants és imprescindible per mantenir la seguretat sense reforçar l'estigma.

Diversitat i complexitat dels contextos locals

- Els entorns d'oci nocturn varien marcadament en termes de perfils de clients, factors socioeconòmics, dinàmiques culturals i patrons de consum. Per exemple, hi ha diferències entre les persones que freqüenten les festes d'oci nocturn en locals i els que prefereixen socialitzar en espais a l'aire lliure. Les intervencions s'han de fer a mida per satisfer les necessitats específiques de cada entorn.
- En alguns contextos, especialment els esdeveniments sense llicència o clandestins, els espais no disposen d'infraestructures bàsiques, com ara lavabos públics, fonts d'aigua o zones de descans delimitades. Per reduir els riscos i fomentar entorns inclusius on totes les persones puguin gaudir amb seguretat i igualtat és fonamental millorar aquestes condicions.

Manca de resposta institucional i de la comunitat

- La insuficiència d'eines de detecció, els mecanismes de resposta inadequats i els coneixements limitats sobre com prevenir aquests incidents agreugen la normalització de l'assetjament, inclòs l'assetjament sexual i la violència de gènere en l'oci nocturn.
- La manca de protocols estandarditzats, la formació insuficient del personal dels locals d'oci nocturn i la manca de lideratge i inversió dificulten els esforços per prevenir i respondre de manera eficaç als casos de violència de gènere i d'actituds antiLGTBIQA+. L'oci nocturn és, des de fa molt de temps, un context en el qual s'entrecreuen qüestions de salut i socials, però històricament hi ha hagut una mancança dels recursos i el suport necessaris per abordar aquests reptes.
- La manca de lideratge, governança i coordinació entre els agents públics, privats i locals crea un buit de gestió i això reforça la percepció de falta de protecció i impunitat. Aquesta desorganització fomenta una sensació d'inseguretat i una autoritat poc clara per garantir la seguretat d'aquests espais.

2.2) FONAMENTS TEÒRICS DEL PROJECTE CRISSCROSS

El marc teòric del projecte CRISSCROSS integra enfocaments preventius basats en el BCW, l'educació i el desenvolupament de capacitats, les estratègies de reducció de danys i sensibilització i la comunicació de riscos (Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies [OEDT], 2023). La identificació de bones pràctiques (Pires et al., 2023) va informar el desenvolupament d'intervencions basades en l'evidència

destinades a transformar les dinàmiques en entorns d'oci nocturn a través d'un enfocament multicomponent, participatiu i sostenible.

Educació i sensibilització

- El projecte impulsa campanyes que desafien els estereotips de gènere i que fomenten una cultura del consentiment i les cures vers les altres persones. Aquestes estratègies han de ser accessibles i rellevants des del punt de vista cultural, i han de tenir en compte les diverses identitats i contextos socioeconòmics.
- Les estratègies de comunicació de riscos han d'adoptar un enfocament no punitiu i lliure de prejudicis. Les estratègies més eficaces combinen missatges clars i culturalment rellevants amb solucions pràctiques adaptades al públic objectiu per promoure comportaments de protecció i reducció de danys.
- Més enllà de les campanyes de sensibilització, les intervencions confiables sobre el terreny són essencials per generar confiança i fomentar el suport en temps real. Aquest enfocament ajuda a mitigar les possibles reaccions negatives, com ara la por, la desconfiança o la resistència als missatges de reducció de danys.

Capacitació

- La formació continuada i especialitzada és crucial perquè les comunitats locals, el personal dels locals d'oci nocturn i les professionals puguin prevenir la violència. Aquesta formació també hauria de capacitar les persones joves per reconèixer, prevenir i respondre a situacions de risc i violència.
- La formació en la intervenció activa de les persones que presencien incidències és crucial per a diversos grups, incloses les persones joves, el personal dels locals d'oci nocturn, les organitzacions d'esdeveniments i les comunitats locals. Aquest model posa de manifest com les creences errònies sobre la violència sexual contribueixen a culpabilitzar a la víctima i a exculpar la persona agressora. Les investigacions mostren que la formació d'intervenció de les persones que presencien incidències és efectiva per contrarestar aquestes concepcions errònies i fomentar actituds de protecció en diferents entorns (Mujal et al., 2021; Quigg et al., 2024). A més, aquest enfocament redistribueix la responsabilitat de la prevenció, reduint la càrrega eventual sobre les víctimes.

Creació d'entorns d'oci nocturn més segurs

- La implementació de protocols eficaços i la millora de les infraestructures són essencials per garantir la seguretat de les persones que participen en l'oci nocturn. Els protocols exitosos solen ser els que impliquen un enfocament de múltiples agents, de manera que coordinen els esforços del personal del local, el personal de seguretat, els serveis mèdics, l'administració local i les organitzacions locals. El consorci té una àmplia experiència en el desenvolupament i implementació de protocols com el Lilac Care Protocol (protocol Lila) i accions dins de les estratègies Safer Nightlife, de manera que ha participat en les respostes multilaterals desplegades en grans esdeveniments per prevenir i respondre a casos de violència de gènere i actituds antiLGTBIQA+ (Pires et al., 2023).
- La provisió de serveis bàsics com aigua gratuïta, menjar, zones per descansar (*chill out zones*), recursos per prevenir les infeccions de transmissió sexual i materials informatius, juntament amb els primers auxilis psicològics (per exemple, punts Lila, serveis socials, atenció psicològica), millora el benestar i la seguretat en els esdeveniments nocturns. Això també millora la resposta a les crisis relacionades amb el consum de substàncies i altres riscos (Carvalho et al., 2014).
- La incorporació de serveis d'anàlisi de drogues per analitzar les composicions químiques i identificar les drogues d'alt risc en els espais d'oci nocturn proporciona informació precisa i en temps real sobre l'adulteració de les drogues i els riscos associats. Aquests serveis eduquen les persones usuàries sobre pràctiques de consum de drogues més informades i poden reduir les emergències mèdiques mitjançant la prevenció de sobredosis i la promoció de conductes de reducció de danys.

Intervenció multicomponent

El projecte CRISCROSS aplica una estratègia d'intervenció multicomponent per abordar la prevenció i la resposta a la violència en contextos d'oci nocturn. Aquests components estan interrelacionats i es basen en principis acordats anteriorment, de manera que s'assegura un enfocament integral i sostenible. Els components basats en el protocol Lila inclouen:

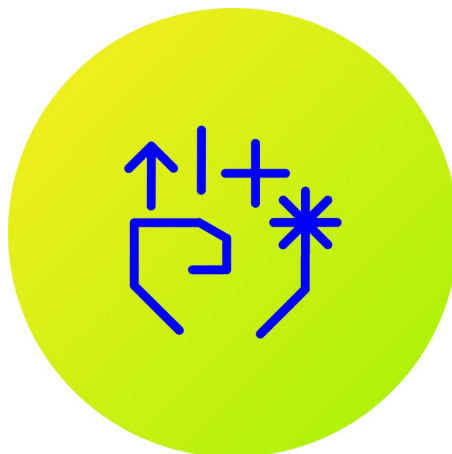
- **Prevenció:** sensibilització i educació sobre la violència de gènere i els riscos associats al consum de substàncies.
- **Informació:** difusió de materials educatius i recursos locals per a la sensibilització.
- **Detecció:** identificació precoç de situacions de risc per possibilitar intervencions a temps.
- **Cures i suport:** creació d'espais més segurs, provisió de serveis de suport i el foment d'una cultura de les cures.

- **Derivació:** coordinació amb serveis especialitzats per gestionar casos greus i garantir-ne un seguiment adequat.

Corresponsabilitat comunitària

- La col·laboració entre actors clau (el personal de locals d'oci nocturn, l'administració i les organitzacions locals i de persones joves) fomenta les intervencions coherents, la confiança i la corresponsabilitat social.
- Aquestes col·laboracions milloren la legitimitat i l'eficàcia de les iniciatives, de forma que afavoreixen el sentit de pertinença de la comunitat respecte a les iniciatives i també la sostenibilitat d'aquestes a llarg termini.
- **Sostenibilitat**
- Les intervencions eficaces requereixen un esquema adaptatiu que alineï els principis fonamentals amb contextos específics i n'asseguri la sostenibilitat mitjançant la seva integració en les pràctiques quotidianes. Això implica abordar qüestions interconnectades com la política de drogues, la violència de gènere i les actituds antiLGTBIQA+ a través de polítiques inclusives i interseccionals que tinguin en compte les dimensions individuals, socials i estructurals de la violència.
- La seva sostenibilitat també depèn de la inversió a llarg termini i de la col·laboració interdepartamental, implicant sectors clau com la cultura, la salut i la justícia. L'acció coordinada garanteix polítiques integrals que reconeguin els riscos que hi ha en l'oci nocturn i que s'estenguin més enllà dels contextos tradicionals, com ara les llars o les escoles, ja que requereixen una participació multisectorial per oferir respostes efectives.
- Les intervencions s'han de dissenyar amb visió a llarg termini, de manera que se n'asseguri la integració en les polítiques públiques locals i nacionals, així com la implantació de sistemes d'avaluació contínua per mesurar i adaptar les estratègies a partir dels aprenentatges.

3) Recomanacions estratègiques per a la formulació de polítiques i plans d'acció

Recomanacions de
política del projecte
CRISSCROSS

A partir dels aprenentatges del projecte CRISSCROSS, incloses les experiències de fer intervencions en espais d'oci nocturn, es proposen diverses estratègies per dissenyar i implementar polítiques públiques i plans d'acció. Aquestes estratègies tenen com a objectiu transformar els entorns d'oci nocturn en espais més segurs, inclusius i respectuosos, lliures de violència. Les recomanacions se centren en la prevenció de la violència de gènere, la violència sexual, les actituds antiLGTBIQA+ i els danys relacionats amb el consum de substàncies.

3.1) PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

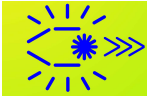
Campanyes de sensibilització i educació

- Dissenyar campanyes culturalment rellevants que promoguin la igualtat de gènere, la diversitat sexual i patrons més segurs de consum de drogues i begudes alcohòliques. Aquestes campanyes han de transmetre missatges clars i específics que fomentin el consentiment i la mutualitat sexual i desafii els mites de la violació i els estereotips de gènere perjudicials associats amb el consum de substàncies en entorns d'oci nocturn.
- Equilibrar les advertències sobre els riscos amb solucions pràctiques i accessibles per fomentar la confiança, l'adhesió i la col·laboració del públic objectiu.
- Integrar les eines digitals amb les xarxes socials i la difusió d'aplicacions mòbils per maximitzar l'abast mentre es col·labora amb les organitzacions d'esdeveniments per integrar aquests missatges i materials a les seves estratègies, pàgines web i altres canals de comunicació. Utilitzar estratègies de segmentació per adaptar els missatges a diferents públics.

Promoure la inclusió i el respecte

- Construir entorns que responguin a les dinàmiques de violència i discriminació basades en el gènere, l'expressió de gènere i l'orientació sexual. Això es pot aconseguir a través de mesures prescriptives com l'adopció de polítiques d'inclusió, la formació del personal sobre la diversitat i la prevenció de l'assetjament i la garantia de protocols per a espais més segurs. Cal destacar la importància de valors com el respecte, la diversitat, l'equitat i el suport mutu, tot animant les organitzacions d'esdeveniments i les persones que hi treballen a implementar aquestes pràctiques.
- Promoure una cultura del consentiment i la mutualitat sexual entre les persones joves a través de tallers, aprenentatges basats en situacions i materials educatius interactius adaptats a diversos públics. Incorporar aquests principis a les polítiques laborals per orientar les relacions tant internes entre el personal com externes amb les persones assistents.

- Reconèixer i donar suport als espais i organitzacions d'esdeveniments que adoptin mesures inclusives, polítiques d'espais més segurs i protocols mitjançant la promoció d'una certificació o etiqueta d'«espai més segur». Animar les persones responsables de l'elaboració de polítiques públiques a establir un sistema estandarditzat de seguretat i inclusivitat, adaptable al context de cada país. Aquesta eina proporcionaria directrius clares i promouria la coherència entre els espais i, d'aquesta manera, podria servir com a model per als principis de seguretat internacionals.

3.2) FORMACIÓ I CAPACITACIÓ

Formació del personal dels espais d'oci nocturn

- Proporcionar formació contínua per prevenir, detectar i respondre a incidències relacionades amb la violència de gènere, la violència sexual, les actituds antiLGTBIQA+ i les crisis relacionades amb les drogues.
- Formar el personal en habilitats de comunicació efectives, estratègies de desescalada i primers auxilis per donar suport i resposta a situacions d'emergència. Aquesta formació també hauria de contemplar escenaris relacionats amb les substàncies, incloent-hi la venda responsable d'alcohol, l'acompanyament de persones intoxicades i la gestió de crisis relacionades amb les drogues.
- Donar suport al desenvolupament de directrius clares i protocols interns per ajudar les professionals de l'oci nocturn a respondre de manera eficaç a situacions de violència de gènere, crisis relacionades amb les drogues i les sobredosis. Aquest suport ha d'incloure formació sobre la cultura d'oci nocturn, la dignitat i el respecte, l'ús adequat del llenguatge i la sensibilització sobre la diversitat de gènere. Aquests components són de molta importància per a locals més comercials amb un recorregut més limitat vers aquests temes.

Reforç de les capacitats en la reducció de danys

- Formar actors clau, com ara els implicats en el suport entre iguals (*peer workers*) el monitoratge de l'oci nocturn, en les pràctiques de reducció de danys per promoure patrons informats i més segurs de consum de begudes alcohòliques i drogues. Tot i que no s'ofereixi un servei de reducció de danys explícitament des del local d'oci nocturn o el seu personal, es pot donar-hi suport a través de la implementació de polítiques de reducció de danys, la inclusió d'informació a les seves pàgines web, els recursos *in situ* i la col·laboració amb equips de suport entre iguals.

- Incloure protocols de competència i atenció per al suport emocional per donar resposta a la violència de gènere i les crisis relacionades amb les drogues, dirigits tant al personal com a les comunitats locals.

Formació intersectorial

- Desenvolupar programes de formació conjunts en què participin l'administració i les organitzacions locals, les organitzacions d'esdeveniments, els serveis d'emergència i altres agents clau, per garantir una resposta coherent i coordinada. Aquests programes han d'incloure formació basada en escenaris que permeti a les persones participants assajar amb situacions, practicar respostes i definir rols i responsabilitats durant els esdeveniments.

Formació en intervenció per a persones que presencien incidències

- Implementar programes que capacitin les persones joves, el personal de l'espai i altres actors clau per identificar i donar resposta a situacions de risc, tot empoderant-los com a agents actius de canvi i promovent la corresponsabilitat contra la violència de gènere i les actituds antiLGTBIQA+.

3.3) INTERVENCIONS ORGANITZATIVES I ESTRUCTURALS

Implementació de protocols de seguretat i cures

- Desenvolupar protocols de resposta específics per a la intervenció i la prevenció de la violència, adaptats a cada context, i garantir que siguin coneguts de manera generalitzada i que s'apliquin en els establiments d'oci nocturn.
- Assegurar que el personal estigui familiaritzat i capacitat per implementar aquests protocols, promovent respostes ràpides, coherents i efectives.
- Fer avaluacions contínues per ajustar els protocols a les necessitats emergents i els aprenentatges.

Creació d'espais d'oci nocturn més segurs

- Millorar les infraestructures dels entorns d'oci nocturn mitjançant la inclusió de zones de descans, punts d'hidratació i zones d'accés segur per garantir la seguretat i el benestar de totes les persones que hi assisteixen.
- Crear un entorn lliure de prejudicis on les persones puguin comunicar emergències relacionades amb el consum de substàncies, tot reconeixent que el consum de substàncies es produeix en aquests espais. Com a part de la planificació d'esdeveniments, desenvolupar polítiques de reducció de danys que integrin aquestes millores en les infraestructures i les mesures de seguretat.
- Establir punts d'assistència clarament identificats en festivals, raves i grans esdeveniments, amb personal degudament capacitat per donar un suport immediat.
- Implementar punts informatius sobre les identitats LGTBIQA+ i el consum de substàncies, juntament amb serveis d'anàlisi de drogues, per conscienciar sobre els riscos i promoure pràctiques més segures i informades.

Ús de la tecnologia per a la prevenció i la notificació

- Desenvolupar estratègies multicomponents i adaptades a l'esdeveniment en col·laboració amb les agències adients per millorar la detecció i la gestió de riscos.
- Integrar eines digitals, com ara aplicacions mòbils o plataformes en línia adaptades a l'esdeveniment, per permetre la notificació anònima d'incidències, l'accés a recursos preventius i la gestió d'emergències.
- Implementar sistemes de monitoratge en temps real per a grans esdeveniments, per avaluar els riscos i coordinar les respostes oportunes, mentre que les mesures més simples es poden adaptar a espais més petits, com ara locals d'oci nocturn.

3.4) COORDINACIÓ MULTISECTORIAL

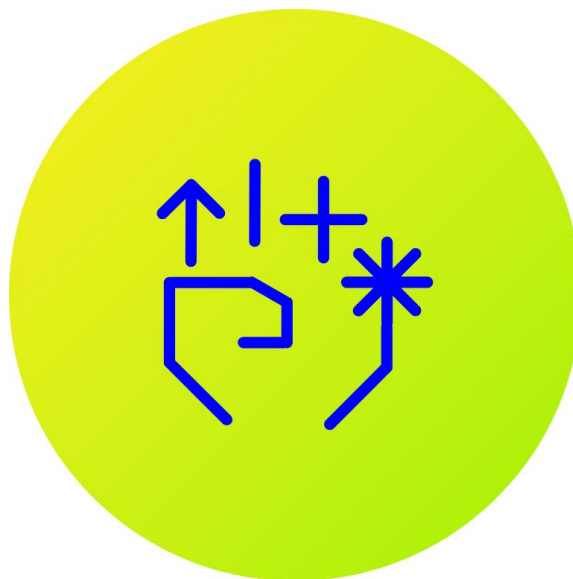
Enllaç amb serveis d'emergència i sistemes d'alerta precoç

- Reforçar les connexions entre les organitzacions d'oci nocturn, els serveis d'emergència i els recursos especialitzats, com ara el suport psicològic i les agències d'assessorament jurídic.

- Establir estratègies de referència més segures i eficients per a les persones en situació de vulnerabilitat que requereixen assistència immediata. Desenvolupar un sistema de seguiment pel qual les organitzacions d'oci nocturn puguin informar sobre les tendències emergents i fer-ne traspàs a les xarxes de salut pública.
- Col·laborar amb els serveis d'anàlisi de drogues i les xarxes de salut pública per fer alerta precoç sobre els riscos emergents d'adulteració de drogues i desenvolupar altres estratègies de reducció de danys per a contexts en què els serveis d'anàlisi de drogues no estan disponibles.

Col·laboració amb ajuntaments i serveis públics

- Promoure acords de col·laboració entre ajuntaments, serveis públics, les organitzacions d'oci nocturn i d'esdeveniments per reforçar les estratègies de preparació i resposta a les crisis relacionades amb la violència de gènere, les actituds antiLGTBIQA+ i el consum de substàncies. Recomana la constitució d'un grup de treball de l'economia nocturna per coordinar els esforços entre els diversos agents i fomentar el desenvolupament d'unes directrius específiques a cada ciutat o zona que descriguin els objectius i les responsabilitats compartits i que promoguin la seguretat, la reducció de danys i la inclusivitat en els contexts d'oci nocturn.
- Organitzar grups de treball locals que reuneixin ajuntaments, serveis públics, organitzacions locals i actors del sector privat per avaluar i ajustar les estratègies de forma contínua.
- Integrar aquestes polítiques en els plans estratègics municipals, assegurant recursos estables i la sostenibilitat a llarg termini de les iniciatives.

4) Factors clau per a la implementació i la sostenibilitat

Recomanacions de
política del projecte
CRISSCROSS

L'èxit de les polítiques i intervencions destinades a prevenir la violència de gènere, les actituds antiLGTBIQA+ i els riscos associats al consum de substàncies en contextos d'oci nocturn es basa en la integració d'enfocaments adaptatius, la participació de la comunitat i la sostenibilitat operativa i financera. A partir de l'experiència del projecte CRISSCROSS i dels models d'intervenció social i comunitària (Herrera-Sánchez et al., 2017), s'han identificat els següents factors com a essencials per garantir l'eficàcia i la sostenibilitat a llarg termini d'aquestes iniciatives.

Enfocament adaptatiu i contextual

- **Adaptació al context local:** les intervencions s'han de dissenyar tenint en compte les dinàmiques culturals, socials, econòmiques i polítiques de cada comunitat. Una valoració participativa de les necessitats és imprescindible per identificar perfils d'usuàries, patrons de consum de l'alcohol i les drogues, relacions de poder i estructures de governança local, inclosos processos i polítiques de presa de decisions. Això garanteix que les estratègies siguin rellevants, específiques del context i acceptades àmpliament.
- **Flexibilitat en el disseny i la implementació:** la incorporació de sistemes de valoració permet fer una avaluació contínua i ajustos en temps real i adaptar les intervencions a les necessitats emergents sense afectar-ne l'eficàcia.
- **Mantenir els components centrals:** assegurar que els principis centrals com la seguretat, la inclusivitat i el respecte es mantinguin intactes durant les adaptacions al context concret, de manera que se'n preservi la coherència i un enfocament preventiu.

Participació i corresponsabilitat de la comunitat

- **Inclusió d'actors clau:** la col·laboració multisectorial entre les administracions i organitzacions locals, els serveis públics, el sector privat i les persones joves reforça la legitimitat i amplifica l'impacte de les intervencions.
- **Participació i agència:** la participació activa de les persones joves i altres actors locals en el disseny i l'execució d'estratègies augmenta el sentit de pertinença i sostenibilitat de les iniciatives.
- **Creació de xarxes de col·laboració:** l'establiment d'aliances regionals i locals promou l'intercanvi de recursos i bones pràctiques, de manera que s'enforteixi la capacitat de resposta als reptes emergents i es promogui la replicabilitat de les intervencions.

Seguiment i avaluació

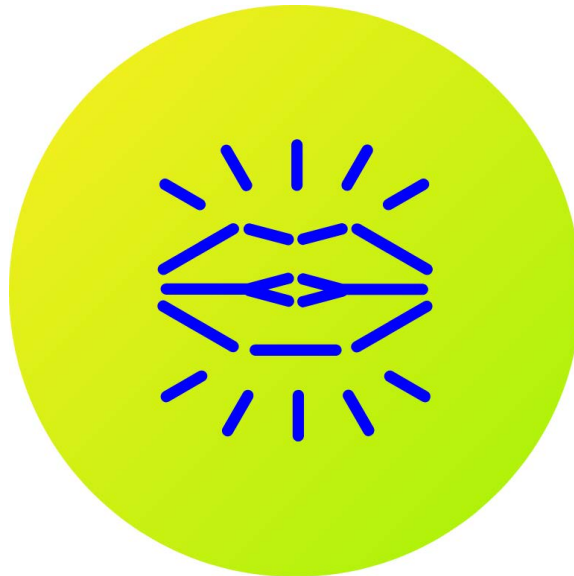
- **Indicadors clars i mesurables:** definir resultats específics i mesures d'impacte, com la reducció d'incidents, els canvis en les normes socials i la seguretat percebuda, facilita l'avaluació de l'impacte de les intervencions i permet ajustar les estratègies si és necessari.
- **Avaluació sistemàtica:** utilitzar dissenys d'avaluació mixta, tot combinant mètodes qualitatius i quantitius, assegura una anàlisi integral dels processos i resultats d'intervenció, optimitzant la presa de decisions basada en l'evidència.

Integració en les polítiques públiques i operatives

- **Reforçar la integració en les polítiques nacionals i públiques.** S'ha de prestar més atenció pel que fa a les polítiques públiques i nacionals per abordar aquestes qüestions de manera integral. Això suposa integrar-les en les estratègies nacionals de drogues, les polítiques de salut i les estratègies de desenvolupament de l'oci nocturn.
- **Alineació amb els marcs legislatius:** vincular les estratègies preventives amb les polítiques públiques existents facilita la seva implementació, de manera que s'asseguri la coherència normativa, el suport institucional i la sostenibilitat a llarg termini.
- **Estandardització de protocols de seguretat:** desenvolupar i exigir l'adopció de protocols de seguretat clars com a condició obligatòria per al funcionament dels locals d'oci nocturn, com a manera de fomentar la institucionalització de les bones pràctiques.
- **Sostenibilitat financera:** establir compromisos pressupostaris específics i fomentar la col·laboració ètica publicoprivada, com a forma de garantir el finançament necessari per mantenir i ampliar les intervencions. S'ha de mirar d'evitar conflictes d'interessos i, en particular, limitar-hi la participació de les empreses, ja que podria comprometre la integritat i els objectius de les iniciatives.

Difusió i escalabilitat

- **Documentació i difusió de bones pràctiques:** documentar els aprenentatges, els resultats i l'experiència obtinguda de l'avaluació fomenta la replicabilitat de les iniciatives en diferents contextos a l'hora de compartir-los en fòrums locals i internacionals.
- **Expansió estratègica:** el disseny de models d'intervenció amb mòduls adaptables a la diversitat de contextos d'oci nocturn, des d'esdeveniments a gran escala fins a esdeveniments més petits, localitzats i delimitats, garanteix la pertinència i flexibilitat de les estratègies.
- **Campanyes de sensibilització duradores:** els esforços continus per comunicar i educar ajuden a reforçar els valors de respecte, igualtat i inclusió, de manera que es promou el canvi cultural a llarg termini.

5) Conclusions

Recomanacions de
política del projecte
CRISSCROSS

El projecte CRISSCROSS mostra que els entorns d'oci nocturn, els quals sovint són percebuts com un focus de risc i violència, es poden transformar en espais més segurs, inclusivius i respectuosos mitjançant intervencions preventives, multicomponents, col·laboratives i basades en l'evidència. Aquest informe sintetitza els aprenentatges clau i exposa recomanacions estratègiques per garantir la sostenibilitat i replicabilitat d'aquestes iniciatives.

Els espais d'oci nocturn també s'han identificat com a espais clau per arribar a les persones joves amb missatges i intervencions fets a mida. Per aprofitar al màxim el potencial per promoure la seguretat i la reducció de danys és essencial prioritzar aquestes accions i garantir que hi ha una inversió adequada.

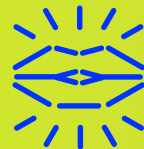
La complexitat de la violència i els riscos en els espais d'oci nocturn requereix respostes integrals que abordin factors individuals, organitzatius, estructurals i culturals. Les estratègies més eficaces integren la prevenció, la sensibilització i la resposta immediata, tot això amb la col·laboració entre múltiples sectors.

Tot plegat, aquestes accions estratègiques no només milloren la seguretat i el benestar en els espais d'oci nocturn, sinó que també contribueixen a fomentar una cultura global de cura col·lectiva, inclusió i respecte per la diversitat.

6) BIBLIOGRAFIA

- Button, K., Taylor, N., Guala, T., De Andrade, D., Coomber, K., Quigg, Z. i Miller, P. (2024). Preventing sexual harm in nightlife settings: A scoping review. *Archives of Sexual Behavior*, 53(7), 2597. <https://doi.org/10.1007/s10508-024-02872-y>
- Carvalho, M.C., de Sousa, M.P., Frango, P., Dias, P., Carvalho, J., Rodrigues, M., Rodrigues T. Crisis intervention related to the use of psychoactive substances in recreational settings--evaluating the Kosmicare Project at Boom Festival. *Curr Drug Abuse Rev.* 2014;7(2):81-100. doi: 10.2174/1874473708666150107115515. PMID: 25563447.
- Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies [OEDT]. (2023). Health risk communication strategies for drug checking services: A manual. *Oficina de Publicacions de la Unió Europea*. <https://www.emcdda.europa.eu>
- Herrera-Sánchez, I. M., León-Pérez, J. M., & León-Rubio, J. M. (2017). Steps to ensure a successful implementation of occupational health and safety interventions at an organizational level. *Frontiers in Psychology* 8, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.02135>
- Latané, B., & Darley, J. M. (1970). *The unresponsive bystander: Why doesn't he help?* Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Measham, F. (2002). "Doing Gender" – "Doing Drugs": Conceptualizing the Gendering of Drugs Cultures. *Contemporary Drug Problems*, 29(2), 335-373. <https://doi.org/10.1177/009145090202900206>
- Michie, S., Atkins, L. i West, R. (2014). *The behaviour change wheel: a guide to designing interventions*. Silverback Publishing.
- Mujal, G. N., Taylor, M. E., Fry, J. L., Gochez-Kerr, T. H. i Weaver, N. L. (2021). A systematic review of bystander interventions for the prevention of sexual violence. *Trauma, Violence, & Abuse*, 22(2), 381–396. <https://doi.org/10.1177/1524838019849587>
- Pires, C.V., Valente, H., Viatico, B., Castro, J. & the CRISSCROSS team (2023). *CRISSCROSS Research Report: Needs Analysis and Joint Good Practices to address gender-based violence and harassment in nightlife environments*. Deliverable D2.1, CRISSCROSS Project. https://crisscrossproject.org/wp-content/uploads/2024/02/CrissCross_Research_Report_eng.pdf
- Quigg, Z., Bates, R., Butler, N., Smith, C., Wilson, C., Atkinson, A. & Bellis, M.A., (2024). Sexual violence in nightlife and positive bystander intervention in an English city. *BMC Public Health*, 24, 157 <https://doi.org/10.1186/s12889-024-17642-7>
- Quigg, Z., Bigland, C., Hughes, K., Duch, M., & Juan, M. (2020). Sexual violence and nightlife: A systematic literature review. *Aggression and Violent Behavior* 51, 10. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2020.101363>

cr | ss
cr * ss

Intervention program in nightlife,
leisure and socialization venues to raise awareness
and prevent GBV behaviours – including LGBTphobia –
linked to sexual violence and substance use

Aquest projecte ha estat finançat amb el suport de la Comissió Europea.

Aquesta publicació reflecteix només les opinions de l'autor, i la Comissió no es fa responsable de l'ús que es pugui fer de la informació que hi conté.

 crisscross_project

 www.crisscrossproject.org